

visning; for de 78 pCt. gøres der intet. Hvert Aar, denne Sag skydes ud, er der altsaa 78 pCt. af 60,000 unge Mennesker, der ikke faar Lejlighed til at nyde denne Undervisning mellem 14 og 18 Aar, og den vender aldrig tilbage. Jeg vil, som sagt, bede de Herrer betænke, hvilket Ansvar de paatager sig ved at skyde Sagen ud i en uvis Fremtid.

Nej, her skal vi ikke længere vente og være taalmodige. Nu kræves der Handling. Her er, som jeg har sagt, ingen anden Tvang end den, Befolkningen frivilligt vil paatage sig, og hvad man frivilligt paatager sig, kan man ikke kalde Tvang, det underkaster man sig med Glæde. Men der er en Nødhjælp her, som de unge har fornøden overfor Husbønder, Forældre og Værger, som nu afholder dem fra at tage Del i denne Undervisning. Hvilke Grunde har en Husbond, en Madmoder, en Haandværksmester, eller hvem der nu har unge Mennesker i deres Tjeneste, til at afholde dem fra Undervisningen? Er det ædle Motiver? Nej, det er ren og skær Egen nytte, Lysten til at udnytte de unge og gøre sig saa stor Fordel paa deres Bekostning som muligt. Der er her Tale om Folk, som ikke føler, at de har et Ansvar, naar de tager et ungt Menneske i deres Tjeneste. Og det er det, der her forsvares i Frihedens hellige Navn til Skade for de unge. De Herrer siger, at Sagen er kommet sent frem i Rigsdagssamlingen. Ja, men det er dog ingen stor eller indviklet Sag. Det er et lille Lovforslag paa nogle faa Paragraffer. Den er let overskuelig, og det er ikke noget nyt. Tværtimod, Ungdomsundervisningen har beskæftiget det danske Folk i mere end 100 Aar. Det er saaledes ikke noget ukendt, vi her er inde paa. Der er ikke det mindste i Vejen for, at Sagen kan gennemføres hurtigt. Der er Tid nok, inden Rigsdagen slutter, og jeg synes, det var en smuk Gerning af den gamle Rigsdag, den, som nogle har kaldt „et levende Lig“, om vi kunde slutte vort Arbejde under den gamle Grundlov her i denne gamle Bygning med at give de unge i vort Land en saa herlig Gave, som dette vilde være; thi en herligere og bedre Gave end det, der staar i dette Lovforslag, kan for Tiden ikke gives den danske Ungdom.

Naar man vil undersøge, hvorfra de Elever kommer, der nu besøger de Ungdomsskoler, som er oprettede ifølge Bevilningen paa Finansloven, vil man af de Oplysninger, der findes i Bilagene til Finanslovbetænkningen i Fjor, finde, at af de

2,136 Elever, der da havde besøgt Ungdomsskolerne, var de 336 Børn af Gaardmænd. Jeg priser de danske Gaardmænd for, at de udnytter Loven mere end nogen anden Samfundsklasse. Det vidner om, at de har Forstaaelsen af, hvor vigtigt det er, at deres Børn faar en fortsat Undervisning. Derimod ser det meget sørgeligt ud med en anden Samfundsklasse, den, om hvem der findes Oplysning i en Rubrik, som har til Overskrift „Landarbejdere og Indsiddere“. Af de 2,136 Elever var kun 63 Elever, hvis Forældre var Landarbejdere eller Indsiddere. Hvor er det, Landarbejderen og Indsiddernes Børn gaar hen efter Konfirmationen? De gaar ud som Tyende, de bliver Tjenestedrenge og Tjenestepiger. Hvorfor møder de ikke i Ungdomsskolerne? Af den simple Grund, at deres Husbond siger til en saadan Tjenestedreng eller Tjenestepige: Nej, lille Ven, du bliver her, bilder du dig ind, at du kan gaa i Skole om Dagen, nej, du staar i min Tjeneste og maa gøre mit Arbejde. Du faar ikke Lov til at gaa derhen. Det er disse fattige Børn, vi skal værne om, og det er overfor disse egoistiske Husbønder og Madmødre, vi skal træffe saadanne Bestemmelser, at de ikke kan optræde paa den Maade overfor de fattige unge Mennesker, som de tager i deres Tjeneste. Men det er de Herrer, som af misforstaaet Frihedstrang og Frihedskærlighed tager alle disse Arbejdsgivere i Forsvar, og jeg betænker mig ikke paa at sige, at disse Mennesker i denne Betydning er daarligere Arbejdsgivere, thi de ser mere paa deres eget end paa de unges Interesse, som de har i deres Tjeneste.

Det er ogsaa af dem, som ikke kan øjne andet end Tvang i alle Lovforslagets Paragraffer, blevet sagt, at vi vilde faa tvungne Lærere. Det er en Vanskelighed at skaffe et Lærerkorps til Ungdomsskolen, vi har ikke nogen Form for Uddannelse af de Lærere, som er nødvendige i denne Sags Tjeneste. Vi Forslagsstillere har da tænkt os, om man ikke kunde indføre den Bestemmelse, som vi har foreslaaet, at Folkeskolens Lærere skulde have Pligt til at undervise i Ungdomsskolen, naar ikke deres Timeantal bringes ud over det normale, det, med hvilket de er kaldede til deres Embede. Enhver Embedsmand er i den Forstand en tvungen Mand, at han ikke har den Frihed, som den frie Borger har, der sidder i sit eget Erhverv. Enhver Lærer, der ansættes i København, maa finde sig i at lade sig forflytte fra den ene Skole til den anden, efter som